

AO Ruimtelijke Ordening

Drinkwater is van Nationaal belang

De ondergrond is cruciaal voor de drinkwatervoorziening. Circa 60% van ons drinkwater wordt gemaakt van grondwater. Drinkwater is ook nauw verbonden met volksgezondheid. De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen waarmee drinkwater als nationaal belang is aangemerkt en die oproept om dit in STRONG te verankeren. Tevens is drinkwater aangemerkt als sector van vitaal belang voor het ongestoord functioneren van onze maatschappij. Uitwerking hiervan is dringend gewenst. Hiermee moet drinkwater een juiste positie krijgen in de afweging ten opzichte van andere ondergrondse functies. Drinkwaterwinning is een zeer kwetsbare functie in de ondergrond. Waterbedrijven worden geregeld geconfronteerd met verontreinigingen in het grondwater. Activiteiten in de (diepe) ondergrond vormen eveneens in toenemende mate een risico voor de bronnen voor de drinkwaterbereiding. Extra voorzorg bij nieuwe ondergrondse functies is daarom nodig, zeker als risico's nog onvoldoende bekend zijn.

➤ **Veranker drinkwater als nationaal belang in STRONG**

Verdringingsreeks ondergrond

Drinkwater verdient als Nationaal belang voorrang boven een aantal andere activiteiten in de diepe ondergrond. In de Waterwet is een verdringingsreeks opgenomen voor verschillende watervragende functies bij oppervlaktewater. De Waterwet biedt de mogelijkheid om deze regels ook van toepassing te verklaren op verdelingsvraagstukken bij grondwater. Vewin pleit ervoor om aan deze mogelijkheid invulling te geven en deze verdringingsreeks ook toe te passen indien zich in de ondergrond een ruimteverdelingsvraagstuk voordoet. In deze verdringingsreeks moet drinkwater prevaleren als de veiligstelling van grondwater voor de drinkwatervoorziening in de knel komt.

➤ **Verbreed de verdringingsreeks voor oppervlaktewater naar ordening van de ondergrond**

Schaliegas uitsluiten in alle drinkwatergebieden

In het planMER Schaliegas is de winning daarvan uitgesloten in slechts een deel van de gebieden die voor de drinkwatervoorziening van belang zijn en ook slechts tot 1 km diepte. De afweging of schaliegas aanvullend ook in andere gebieden uitgesloten moet worden moet onderdeel zijn van STRONG. Vewin vindt de risico's van schaliegas zo groot dat uit voorzorg schaliegaswinning verboden moet worden in alle gebieden voor de drinkwatervoorziening, dus ook in strategische en nationale grondwaterreserves, intrekgebieden en alle boringsvrije zones en ook over de gehele diepte.

➤ **Sluit schaliegaswinning uit in alle gebieden voor de drinkwatervoorziening**

Verplicht grondwatermonitoring

Grondwater is een traag reagerend systeem. Effecten van verontreinigingen worden vaak pas na vele jaren opgemerkt. Mijnbouwactiviteiten en de daarmee gepaard gaande boringen in de diepe ondergrond zijn risicovol voor de grondwaterkwaliteit. Het is daarom noodzakelijk dat hierbij monitoring van het diepe grondwater verplicht wordt om calamiteiten en verontreinigingen vroegtijdig te kunnen detecteren en tijdig passende maatregelen te treffen. Dergelijke monitoring wordt nu niet vereist in mijnbouwvergunningen.

➤ **Zorg voor verplichte monitoring van het diepe grondwater bij mijnbouwactiviteiten**

Ruimtelijke bescherming grondwater versterken

De aanwijzing van drinkwater als Nationaal belang vergt dat ook de bescherming daarvan ook op nationaal niveau uitwerking krijgt. De drinkwatersector wil dat bescherming van de winningen wordt geborgd, zonder dat dit onnodige belemmeringen voor andere maatschappelijk relevante ontwikkelingen met zich mee brengt. Ruimte bieden aan boven- en ondergrondse ontwikkelingen onder voorwaarde van uitsluiting van risico's voor drinkwatervoorziening moet in STRONG uitgangspunt zijn van beleid. Het drinkwaterbelang moet daarvoor worden versterkt in ruimtelijke plannen van alle overheden. Dit moet via de juridische kaders (AMvB's Omgevingswet en instructieregels) worden geborgd.

➤ **Zorg voor juridische verankering van grondwaterbescherming in ruimtelijke plannen**